

2006-2007.
Bijlage raadsverslag.
Nummer 191.

Nieuw Cultureel Festival.

Groningen, 12 februari 2007.

Aan de raad,

Aanleiding.

In het collegeprogramma 2006-2010 hebben wij de ambitie om te zorgen voor de organisatie van een groots cultuurfestival opgenomen. Met dit festival willen we Groningen positioneren als een internationale cultuurstad en de Groningse culturele instellingen de ruimte bieden om zich op internationale schaal te presenteren. Daarom heeft uw raad bij besluitvorming over de gemeentebegroting 2006 budget gereserveerd voor een Nieuw Cultureel Festival. Hierbij doen wij een voorstel voor de invulling van een Nieuw Cultureel Festival in 2008.

Achtergrond.

Evenementen en festivals hebben een belangrijke culturele, economische en sociale betekenis voor een stad. Steeds meer steden in Nederland zien evenementen en festivals dan ook als een belangrijk citymarketinginstrument. In het collegeprogramma *Sterk, sociaal, duurzaam 2006-2010* geven wij aan dat wij zorgen voor de organisatie van een "groots cultuurfestival" in 2007 of 2008. Binnen het evenementen-beleid is het van belang dat er passende evenementen worden georganiseerd, die het imago van Groningen als *City of Talent* en als Creatieve Stad versterken. In het verleden zijn er in Groningen, los van jaarlijks terugkerende festivals, diverse grootse architectuur en cultuurfestivals georganiseerd zoals: What A Wonderful World, Out of Frames, A Star is Born, Blue Moon en het Diaghilev Festival. Het ene festival was succesvoller dan het andere.

De kracht van een festival.

Festivals passen in de Groningse cultuur. Groningen kent kwantitatief en kwalitatief een grote verscheidenheid aan festivals. Vanuit de ambities en doelen van de stad, onder meer vastgelegd in ons cultuurbeleid, zijn er enkele goede, artistieke festivals, zoals: Noorderslag/Eurosonic, het Peter de Grote Festival, New Attraction, Noorderzon, Noorderlicht en het Jonge Harten Festival. Deze festivals spelen zich op diverse plekken in de stad af (binnenstad of juist randgebied) en richten zich op specifieke doelgroepen.

"Diaghilev" was én door zijn bijzondere, hoogstaande, internationaal gewaardeerde

kunstzinnige programma én door de met grote inspanningen verworven media-aandacht een belangrijke opsteker voor het imago van Groningen als stad van kunst en cultuur. Zoiets verdient regelmatige herhaling. De via "Diaghilev" opnieuw ontstane *samenwerking* van kunstproducenten en -bemiddelaars in de stad en het *geloof* dat we met elkaar zoiets kunnen verwerkelijken, vragen om intensivering en kunnen belangrijke meerwaarde voor het kunstzinnig en cultureel klimaat in de stad opleveren. Groningen heeft momenteel te weinig evenementen die zo beeldbepalend en aandacht-trekkend zijn dat ze landelijk bezoekers trekken. In de stad ontbreekt een hoogwaardig artistiek evenement in de herfst. Een dergelijk festival met landelijke uitstraling draagt bij aan een aantrekkelijk woon- en leefmilieu, de economie en het imago als stad met een goed cultureel klimaat.

Sinds bekend is dat het voorgenomen balletfestival geen doorgang vindt, is er een aantal ontwikkelingen geweest.

We hebben verkennende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van een aantal culturele instellingen in de stad, waarbij vooral gesproken is over hoe een Nieuw Cultureel Festival er uit zou kunnen zien. De uitkomst van het gesprek was onder meer dat het organiseren van een festival niet door de gemeente moet gebeuren, maar door - of in nauwe samenwerking met - de instellingen in de stad. Een festival moet hoe dan ook uitgaan van de identiteit van de stad en qua inhoud en thema gedragen worden door de culturele instellingen. Daarbij moeten we gebruik maken van de bestaande culturele infrastructuur in de stad. Bovendien komen de volgende drie hoofdpunten uit ons cultuurbeleid terug in het festival: talentontwikkeling, internationalisering en cultuurbereik.

Qua plaatsing in de tijd is het bovendien heel belangrijk om een evenwichtige festivalagenda in Groningen samen te stellen die bestaat uit vijf grote publieksevenementen namelijk Noorderslag/Eurosonic in januari, Bevrijdingsfestival en New Attraction in mei/juni, Noorderzon in augustus en het Nieuw Cultureel Festival in oktober. We zullen ook de Kunstraad, zoals afgesproken in november 2005 in uw raad, betrekken bij het nieuw te organiseren festival.

Keuze.

Gezien het hiervoren geschetste kader is er een aantal richtingen mogelijk op welke wijze het gereserveerde bedrag ad € 502.000,-- voor een Nieuw Cultureel Festival zou kunnen worden besteed. We hebben de ambitie voor een tweejaarlijks terugkerend festival met een programmering in de volle breedte, dat plaats kan vinden in de stad en in de wijken. In eerste instantie willen we starten met een pilot. We stellen daarom voor het festival te koppelen aan het 125-jarig bestaan van De Stadsschouwburg in 2008, onder de voorlopige werktitel *Groningen Arts Festival*. De Oosterpoort/De Stadsschouwburg is momenteel bezig met een plan om het 125-jarig jubileum van de Stadsschouwburg in 2008 te vieren. Een festival dat gevierd wordt in de hele stad, in de culturele instellingen maar ook in de wijken. Uitgangspunten:

- samenwerking met veel culturele instellingen in de stad;
- imago van stad als prominente cultuurstad versterken;
- imago van de stad als *City of Talent* versterken;
- spreiding over de stad, betrekken van/relatie met de wijken;
- aansluiting bij viering 125-jarig jubileum van De Stadsschouwburg in 2008.

We willen na afloop van het festival gaan evalueren. Op basis van deze evaluatie

komen wij met nadere voorstellen voor een eventueel vervolg in een tweejaarlijkse cyclus.

Profiel festival 2008.

We willen in 2008 starten met een pilot *Groningen Arts Festival*, met de viering van 125 jaar van De Stadsschouwburg. De focus is deze keer op de podiumkunsten, de podia binnen de stad en op wijkniveau, aangevuld met bijzondere producties of manifestaties van hoogwaardig artistiek belang van elders. In 2008 biedt het jubileum van De Stadsschouwburg veel ruimte voor veel verschillende invullingen.

Podiumkunsten heeft vele aspecten, disciplines en verschijningsvormen. Toneel, dans, muziektheater, muziek, jongerentheater, circus, poëzie, nieuwe media, etc. Eigen en andermans cultuur. Crossovers tussen die vormen. Producerende instellingen maken bijzondere producties. Grote montages zijn opeens mogelijk of solisten en ontwerpers van faam kunnen worden ingeschakeld. Coproducties zijn mogelijk. Speciale choreografie-, schrijvers-, compositieopdrachten worden uitgevoerd.

De Oosterpoort/De Stadsschouwburg is nu bezig de samenwerking te intensiveren met het culturele veld wat moet leiden tot een gezamenlijk gedragen plan voor de invulling van een Nieuw Cultureel Festival in 2008. Vervolgens is het de bedoeling dat een aparte stichting het festival verder gaat invullen en organiseren. Het festival moet plaatsvinden in de binnenstad van Groningen, om goed zichtbaar te zijn en maximaal city-promotion te kunnen maken, met daarbij een verbinding naar de wijken.

Opzet.

Het festival in 2008 (gedurende 10 dagen, 8-18 oktober) krijgt de volgende punten aan de horizon mee:

- Groningen heeft de ambitie om zich als cultuurstad te profileren.
- Het *Groningen Arts Festival* is opnieuw een uiting dat *er niets boven Groningen gaat*. Groningen is een ambitieuze, eigenzinnige en verrassende stad die een herkenbaar sterk cultureel beleid voert. Het besef "dat kan alleen in Groningen" is alom aanwezig. Het is spraakmakend en kwalitatief hoogstaand.
- Het *Groningen Arts Festival* biedt community based locatietheater op wijkniveau om Europees talent de kans te geven theater te maken op locatie voor en met een wijkgemeenschap.
- Het *Groningen Arts Festival* onderscheidt zich door nieuwe presentatievormen en richt zich daarbij op verschillende disciplines zoals beeldende kunst, architectuur, stedenbouw, dans, crossovers en multidisciplinaire combinaties en muziek.
- Het *Groningen Arts Festival* biedt (conform het succesvolle Noorderslag/Eurosonicmodel) Europees doorbrekend talent de kans zich te presenteren op alle daartoe geschikte (wijk)podia in Groningen aan publiek, impresariaten, theaters en festivalorganisatoren.
- Groningen als cultuurstad biedt een overzicht van de actuele stand van zaken van kunst en cultuur in Europa (maar ook architectuur).
- Groningen viert in de eerste editie het feit dat De Stadsschouwburg 125 jaar bestaat met een speciaal gemonteerde productie en start als eerbetoon het podiumkunsthistorie festival op de verjaardag van de schouwburg (8 oktober 2008).

We hebben de ambitie om het festival eens in de twee jaar plaats te laten vinden. Nadat we het eerste *Groningen Arts Festival* hebben geëvalueerd, komen we met een nader

voorstel.

Relatie met podia en festivals.

Natuurlijk maken we gebruik van de bestaande podia en daar aanwezige kennis en expertise in de stad. De volgende podia worden betrokken in het *Groningen Arts Festival*: Grand Theatre, De Oosterpoort, Noorderzon, De Stadsschouwburg, Machinefabriek, Puddingfabriek, VERA, Martiniplaza, Simplon, USVA, Universiteitstheater, Prinsentheater, De Citadel, Theater te water.

We kiezen nadrukkelijk voor spreiding in de stad. Op wijkniveau zullen activiteiten plaatsvinden. Groningen kent circa 40 wijken. Tijdens het *Groningen Arts Festival* komen vier wijken aan bod om als locatie en community te worden betrokken, zodat de stad en de stadgers meedoen aan en mee genieten van het Festival. Een mooi voorbeeld is een theatervoorstelling met de Hoornsemeerhaven en het Ghandiplein als speelvloer, de omringende flatbalkons als tribunes en de belichting door de kop-lampen van de auto's van de buurtbewoners. Mensen krijgen de kans om dichtbij huis de betekenis te ervaren van het bestaan van (theater)kunst. Daarnaast biedt het festival wijkbewoners de mogelijkheid hun eigen identiteit op een kunstzinnige manier te ervaren en zichtbaar te maken. Het festival verankert daarmee breed in de stad het gevoel van culturele hoofdstad van het Noorden, het stimuleert het culturele leven en verrijkt de bestaande culturele beleving van vele inwoners. Een festival voor de hele stad!

Met het *Groningen Arts Festival* in oktober wordt een versterking geleverd op het culturele profiel van de stad. In januari is jaarlijks Noorderslag/Eurosonic, een top muziekfestival waarmee Groningen zich internationaal (world wide) profileert. De ambitie is om in juni jaarlijks grote namen (denk aan Sting, Bruce Springsteen) in een coproductie met bijvoorbeeld Mojo op de drafbaan (kostendekkend) te programmeren. In augustus is jaarlijks het Noorderzonzonfestival, een nationaal gewaardeerd en sterk zomerfestival. Na de zomer hebben we eens in de twee jaar Noorderlicht, een internationale fotomanifestatie.

Het *Groningen Arts Festival* moet versterkend werken en niet de identiteit van de overige festivals ontnemen of daar concurrerend op werken. Het is daarom van groot belang samen te werken en af te stemmen met deze organisaties en ze maximaal te betrekken in de totstandkoming van dit nieuwe festival.

De organisatie.

Om het festival goed en professioneel neer te zetten voor 2008 is actie op korte termijn noodzakelijk. Conform de Noorderslag/Eurosonic-organisatie wordt gekozen voor de oprichting van een stichting "*Groningen Arts Festival*". De organisatie van het festival komt dan bij deze stichting te liggen. De Oosterpoort/De Stadsschouwburg is bij de opzet van het festival een speler in het cultuurveld en een belangrijke partner bij de verdere samenwerking, maar gaat het festival dus niet zelf organiseren. De stichting kent een algemeen bestuur waar mensen in benoemd kunnen worden vanuit het bedrijfsleven, culturele wereld en bijvoorbeeld de Universiteit. De dagelijkse leiding wordt gevormd door de festivaldirectie bestaande uit een artistiek leider en een zakelijk leider. De zakelijk leider moet de constante factor zijn. De stichting krijgt bij oprichting een comité van aanbeveling met daarin prominente namen die het festival kracht bij

kunnen zetten. Als artistiek leider is het voorstel om een internationaal, belangwekkende maker (boegbeeld) te benoemen die ondersteund wordt door de artistiek directeurs en programmeurs van Groningen in een artistieke commissie.

Financiële paragraaf.

Voor een Nieuw Cultureel Festival is een incidenteel bedrag van € 640.000,-- in de begroting opgenomen (€ 600.000,-- voor het festival en € 40.000,-- als voorbereidingskrediet). Bij de vaststelling van de begroting van 2006 heeft uw raad een tweetal amendementen aangenomen met alternatieve toepassingen van een deel van het budget (Activoli en Noorderbattle). Bovendien heeft de stichting Diaghilev Festival voorbereidende werkzaamheden verricht om te komen tot een balletfestival in 2007. De uitkomst van deze verkennende werkzaamheden was dat een balletfestival niet haalbaar was. De kosten van onderzoek en voorbereiding hebben het voorbereidingskrediet van € 40.000,-- uitgeput.

Na de amendementen en de uitputting van het voorbereidingskrediet resteert nog een bedrag van € 502.000,-- voor een Nieuw Cultureel Festival. In de gemeentebegroting 2006 is voor het programma Sport en Cultuur - extra nieuw beleid 2006 - voor dit onderdeel een incidentele bijdrage van maximaal € 502.000,-- gereserveerd. Daar de uitgaven feitelijk pas in 2007 en 2008 worden gerealiseerd, wordt de € 502.000,-- formeel aangemerkt als financieel resultaat. Daarmee wordt dekking uit deze middelen betrokken bij de bestemming van het rekeningresultaat 2006.

Dictum.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. een voorstel tot het beschikbaar stellen van een taakstellend budget en de dekking te betrekken bij het bestemmingsvoorstel van het rekeningresultaat 2006;
- II. het festival te koppelen aan het 125-jarig bestaan van De Stadsschouwburg in 2008.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,

J. Wallage.

H.P. Bakker.